

กรณีศึกษา : ผลของการนวดประคบสมุนไพรต่ออาการปวด และการปฏิบัติ
กิจวัตรประจำวันในผู้มีภาวะข้อเข่าเสื่อม

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

กรณีศึกษา : ผลของการนวดประคบสมุนไพรต่ออาการปวด และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันในผู้มีภาวะข้อเข่าเสื่อม

CASE STUDIES: EFFECTS OF THAI HERBAL BALL MASSAGE ON PAIN AND ACTIVITY OF DAILY LIVING IN PERSON WITH KNEE OSTEOARTHRITIS

สาธิตา ตรีสัตยตระกูล 4937561 RACN/M

พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ลดาวัลย์ นิชโรจน์, D.N.S., ประคอง อินทรสมบัติ, M.E.d. (Nursing ADM.)

บทคัดย่อ

ข้อเข่าเสื่อม มีแนวทางเพื่อบำบัดอาการปวดหลายวิธี ได้แก่ การใช้ยา และไม่ใช้ยา การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการนวดประคบสมุนไพรต่ออาการปวด และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันในผู้มีภาวะข้อเข่าเสื่อม กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจง 5 ราย แบ่งการศึกษาเป็น 2 ช่วง ช่วงแรกศึกษาผลของการใช้ยาที่ผู้ป่วยได้รับ ช่วงหลังศึกษาผลของการใช้ยาที่ผู้ป่วยได้รับคู่กับการนวดประคบสมุนไพร แบ่งศึกษาช่วงละ 3 วัน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลมี แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินอาการปวด (0-10 Numeric scale) และแบบประเมินอาการปวดข้อฝืด และความลำบากในการทำกิจกรรม ของ พยอม สุวรรณ (2543) กลุ่มตัวอย่างตอบแบบประเมิน 3 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 เมื่อมารับยาตามนัด ครั้งที่ 2 เมื่อใช้ยารับประทานครบสามวัน ครั้งที่ 3 เมื่อเสริมการนวดประคบสมุนไพรครบ 3 วัน วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลโดยใช้สถิติบรรยาย ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่าก่อนเข้ารับการรับยาตามนัดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีคะแนนเฉลี่ยอาการปวดเท่ากับ 5.65 คะแนน อาการข้อฝืดเท่ากับ 5.55 คะแนน และความลำบากในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเท่ากับ 5.81 คะแนน ซึ่งสรุปผลการศึกษาครั้งนี้ได้ว่า

1. ภายหลังรับประทานยาครบสามวันกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีอาการปวดลดลง โดยมีค่าเฉลี่ยอาการปวดเท่ากับ 5.33 คะแนน ลดลงจากเดิมร้อยละ 5.66 ค่าเฉลี่ยอาการข้อฝืดเท่ากับ 5.10 คะแนน ลดลงจากเดิมร้อยละ 8.10 และค่าเฉลี่ยความลำบากในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเท่ากับ 5.21 คะแนน ลดลงจากเดิมร้อยละ 10.32

2. ภายหลังได้รับการนวดประคบสมุนไพรร่วมกับการใช้ยาครบสามวัน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีอาการปวดลดลงเพิ่มขึ้นกว่าตอนรับประทานยาอย่างเดียว โดยมีค่าเฉลี่ยอาการปวดเท่ากับ 3.56 คะแนน ลดลงจากเดิมร้อยละ 33.2 ค่าเฉลี่ยอาการข้อฝืดเท่ากับ 3.65 คะแนน ลดลงจากเดิมร้อยละ 28.43 และค่าเฉลี่ยความลำบากในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเท่ากับ 4.07 คะแนน ลดลงจากเดิมร้อยละ 21.88

ผลการศึกษาแสดงถึงผลของการนวดประคบสมุนไพรที่ช่วยลดอาการปวดข้อ ข้อฝืด และความลำบากในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และช่วยให้ผู้ป่วยมีสุขภาวะองค์รวมที่ดีขึ้น ทั้งทางกาย จิตใจ และสังคม

คำสำคัญ: การนวดประคบสมุนไพร / อาการปวด / ข้อเข่าเสื่อม

CASE STUDIES: EFFECTS OF THAI HERBAL BALL MASSAGE ON PAIN AND ACTIVITY OF DAILY LIVING IN PERSON WITH KNEE OSTEOARTHRITIS

SATITA TREESUSTAYATRAKUL 4937561 RACN/M

M.N.S. (COMMUNITY HEALTH NURSE PRACTITIONER)

THEMATIC PAPER ADVISORY COMMITTEE: LADAVAL NICHAROJANA, D.N.S., PRAKONG INTARASOMBAT., M.E.d. (Nursing ADM.)

ABSTRACT

There are many pain management methods for knee osteoarthritis pain, both pharmacological and non-pharmacological. The objective of this case-study research was to investigate the effects of Thai herbal ball massage on pain and daily activities for people with knee osteoarthritis. Five cases were specifically selected, and the study was divided into 2 periods. The first period studied the effect of conventional pharmacological therapy, and the second period studied the effect of pharmacological therapy in adjunct with herbal ball massage therapy. Each period was 3 days long. The data collection instruments comprised of demographic data, numeric pain intensity scale (0-10), knee pain, knee stiffness, and the difficulty with daily activities assessment scale developed by Payom Suwan (2000). The participants responded to the assessment instrument 3 times, i.e., the first time when receiving the drugs as appointed, the second time at the third day of drug administration, and lastly on the third day of herbal ball massage therapy. The demographic data was analyzed using descriptive statistics and the interviewing data was analyzed by content analysis. The results of the analysis revealed that before starting pharmacological therapy, the average pain intensity score of the cases was 5.65, the average knee stiffness score was 5.55, and the average Activity of Daily Living (ADL) difficulty score was 5.81. The results from the intervention period can be summarized as follows:

1. After three days of analgesic drug administration, the pain intensity of all cases reduced, i.e., the average pain intensity score was 5.33, a 5.66% reduction from the pre-intervention score, the average knee stiffness score was 5.10, an 8.10% reduction from the pre-intervention score, and the average ADL difficulty score was 5.21, a 10.32% reduction from the pre-intervention score.

2. After three days of herbal ball massage therapy in adjunct with analgesic drug administration, the pain intensity of all cases reduced significantly more than analgesic drug administration only. The pain intensity score after adjunct therapy was 3.56, a 33.2% reduction from the pre-intervention score, knee stiffness score was 3.65, a 28.43% reduction from pre-intervention score and ADL difficulty score was 4.07, a 21.88% reduction from pre-intervention score

The results of the study demonstrated the effects of herbal ball massage in reducing knee pain, knee stiffness, and ADL difficulty, as well as enhancing the patient's holistic health status in physical, psychological, and social aspects.

KEY WORDS: HERBAL BALL MASSAGE / PAIN / KNEE OSTEOARTHRITIS

163 pages